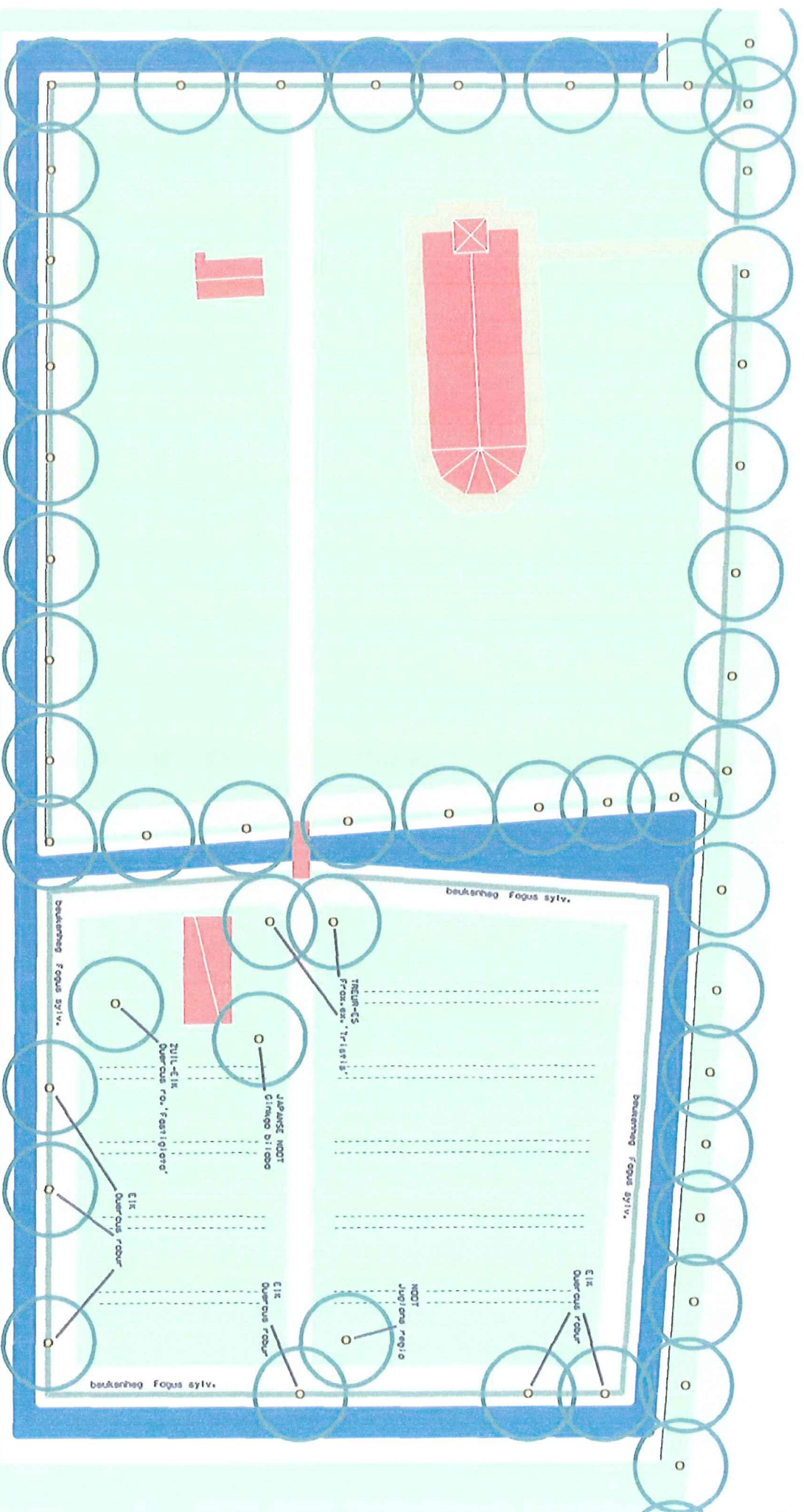

Bestemmingsplan “uitbreiding begraafplaats Canterlandseweg te Gytsjerk”

Bijlage 1: beplantingsplan

UITBREIDING KERKHOF GYTSJERK ONTWERP EN BEPLANTINGSPLAN

Bestemmingsplan “uitbreiding begraafplaats
Canterlandseweg te Gytsjerk”

**Bijlage 2: rapportage ecologische beoordeling uitbreiding kerkhof
Gytsjerk**

Zuiderweg 2
Postbus 32
9269 ZR Veenwouden
telefoon 0511 47 47 64
fax 0511 47 27 40
e-mail info@altwym.nl
internet www.altwym.nl

aan
Protestantse Gemeente Trynwâlden
College van Kerkrentmeesters
De heer S. Wieringa
Postbus 24
9062 ZH Oentsjerk

datum 6 juli 2009
kenmerk NWG/KA2009/19/PB
betreft **Rapportagebrief ecologische beoordeling uitbreiding kerkhof Gytsjerk**

Geachte heer Wieringa,

De Protestantse Gemeente Trynwâlden bereidt de uitbreiding voor van de gebruiksruijnte nabij de kerk aan de Canterlandseweg te Gytsjerk. Het gaat om een vergroting van de oppervlakte van de begraafplaats en de oprichting van een gebouw voor kindernevendienst en baarhok. Om deze herinrichting mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan Bultengebied Tytsjerksteradiel te worden aangepast. Daarvoor is een ecologische beoordeling nodig, waarbij de beoogde herinrichting wordt getoetst aan de natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur).

Deze brief bevat de ecologische beoordeling van het inrichtingsplan. Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van recente verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Bovendien is op 1 juli 2009 is een veldbezoek uitgevoerd.

Beoogde werkzaamheden

De uitbreiding van de gebruiksruijnte rond de kerk vindt plaats in een deel van het aangrenzende landbouwperceel dat aan de oostzijde van de huidige begraafplaats ligt. Daartoe wordt een doorgang van enkele meters breed gemaakt vanuit de huidige begraafplaats naar dat landbouwperceel. Deze doorgang komt in het verlengde te liggen van het oost-west georiënteerde middenpad van de huidige begraafplaats. Op die plaats wordt de grensbeplanting plaatselijk verwijderd, die daar bestaat uit een beukenhaag en twee relatief jonge Essen. Bovendien wordt een brug aangebracht over de sloot tussen de grensbeplanting van de begraafplaats en het weideperceel.

De oppervlakte van het landbouwperceel dat in het herinrichtingsplan is opgenomen, bedraagt ca. 9900 m². Deze oppervlakte zal worden gebruikt als begraafplaats, waarbij langs de grenzen en in het midden een pad wordt aangelegd. Er wordt een klein gebouw geplaatst en langs de grenzen en buiten de paden wordt beplanting aangebracht, onder andere in de vorm van een beukenhaag en een aantal bomen. Bovendien wordt buiten de grensbeplanting een nieuwe sloot aangelegd, namelijk langs

de oostzijde en de zuidzijde van de uitbreiding. Deze sloot komt in verbinding met de huidige slootdelen langs de Canterlandseweg (noordzijde) en langs de huidige begraafplaats (westzijde).

Het plangebied van deze ecologische beoordeling bestaat uit de oostelijke grensbeplanting van de huidige begraafplaats, de sloot die daarlangs ligt en het betreffende deel van het weideperceel (zie foto 1 en 2).

(Mogelijk) aanwezige natuurwaarden

Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde gebieden. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ca. 800 m ten zuiden en oosten van het plangebied. Dit natuurgebied is het Natura 2000 gebied Groote Wielen, dat wordt beschermd volgens de Natuurbeschermingswet. Deze bescherming is gebaseerd op aangewezen natuurwaarden, zoals bepaalde habitattypen (vegetatietypen), een aantal vogelsoorten (Porseleinhoen, Kemphaan, Rietzanger, Kolgans, Brandgans, Smient en Grutto) en een aantal overige soorten (Bittervoorn, Meervleermuis en Noordse woelmuis).

De Groote Wielen maakt als kerngebied deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). In de nabijheid van het plangebied liggen geen overige gebieden die deel uitmaken van de PEHS.

Het plangebied maakt geen deel uit van gebied dat door de provincie Fryslân is aangewezen als ganzenfoerageergebied. Het weideperceel waar de uitbreiding is voorzien, is niet geschikt als broedgebied van weidevogels en/of als gebied dat door pleisterende watervogels in de winterperiode wordt gebruikt. De reden daarvoor is de relatieve beslotenheid van het landschap door de aanwezigheid van boomsingels langs weidepercelen en bebouwing langs de Canterlandseweg en de zuidelijk daarvan gelegen Giekerkerhoek. Het plangebied ligt daardoor niet nabij een open weidegebied dat voor (broedende) weidevogels en foeragerende ganzen en eenden van belang is.

Beschermde soorten

Het plangebied biedt ruimte aan soorten die beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. Het gaat om soorten die zijn ingedeeld in de lichte, middelzware en zware beschermingscategorie. Brongegevens daarvoor zijn de Digitale Natuuratlas van de provincie Fryslân, Vos 2007, de website van RAVON en andere bronnen.

Licht beschermde soorten

Soorten van deze beschermingscategorie zijn amfibieënsoorten als Bruine kikker en Gewone pad en zoogdiersoorten als Mol, Egel, Bunzing, Vos, Ree en een aantal muizensoorten. Dergelijke soorten komen algemeen in Nederland voor, dus waarschijnlijk ook in het plangebied. Er zijn geen licht beschermde plantensoorten waargenomen.

Middelzwaar beschermde soorten

Plantensoorten van deze beschermingscategorie zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Dit heeft te maken met het intensieve beheer van de huidige

begraafplaats en het oostelijk daarvan gelegen landbouwperceel, waardoor de aanwezige biotopen niet overeenkomen met de habitateisen van deze soorten.

Diersoorten van de middelzware beschermingscategorie zijn niet aangetroffen en worden ook niet binnen het plangebied verwacht, mogelijk met uitzondering van de vissoort Kleine modderkruiper en de Steenmarter.

Volgens Brenninkmeijer *et al.* (2008) komt Kleine modderkruiper in de omgeving van het plangebied voor en kan dus ook aanwezig zijn in de sloot langs de huidige begraafplaats en langs de Canterlandseweg. De kans daarop wordt echter niet groot geacht, gezien de beperkte waterkwaliteit van deze sloot.

Het is tevens mogelijk dat de Steenmarter binnen het plangebied kan worden aangetroffen, hoewel hier geen verblijfplaatsen van deze soort worden verwacht. Deze soort laat in de afgelopen decennia een uitbreiding zien van het verspreidingsgebied en komt geregeld ook nabij bebouwing voor. Het plangebied kan daardoor deel uitmaken van het foerageergebied van Steenmarter.

Zwaar beschermde soorten

Soorten van de zware beschermingscategorie die in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen, zijn de vissoort Bittervoorn, vleermuizen en een aantal andere zoogdiersoorten (Noordse woelmuis, Waterspitsmuis en Das). Er worden geen andere zwaar beschermde soorten verwacht.

Volgens de verspreidingsgegevens (Brenninkmeijer *et al.* 2008) komt in de omgeving van het plangebied een zwaar beschermde vissoort voor, namelijk Bittervoorn. Deze soort zou daarom ook in de sloot langs de huidige begraafplaats en langs de Canterlandseweg aanwezig kunnen zijn. De kans daarop wordt echter gering geacht, omdat de sloot relatief ondiep is, bedekt is met een gesloten krooslaag en waarschijnlijk een waterkwaliteit heeft die niet overeenkomt met de habitateisen van Bittervoorn. Er zijn daarnaast geen grote zoetwatermosselen aangetroffen waar deze vissoort van afhankelijk is (Bittervoorn zet haar eieren af binnen de mantelholte van grote zoetwatermosselen). Om deze redenen kan ervan worden uitgegaan dat Bittervoorn niet binnen het plangebied voorkomt.

In de Groote Wielen komt de Das voor. Het plangebied biedt weinig of geen mogelijkheden voor een burcht van deze soort, maar het is niet geheel uitgesloten dat de omgeving van het plangebied deel uitmaakt van het foerageergebied van Dassen.

Volgens Vos (2007) en de website van de provincie (Digitale Natuuratlas) komen in de omgeving van het plangebied Noordse woelmuis en Waterspitsmuis voor. Het plangebied is echter niet of nauwelijks geschikt voor beide soorten. De reden daarvoor is de relatief hoge ligging van het plangebied en de beperkte waterkwaliteit van de nabijgelegen sloten. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat beide soorten niet in het plangebied aanwezig zijn.

In de omgeving van het plangebied komen zwaar beschermde vleermuissoorten voor. Deze zijn: Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en mogelijk Meervleermuis, Watervleermuis, Grootoorvleermuis, Baardvleermuis en

Franjestaart (Vos 2007, Rapportagebrief A&W 2006). Een aantal van deze soorten zal het plangebied kunnen gebruiken als foerageergebied. Deze soorten zijn Dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger, zoals dat eerder is aangetoond aan de noordzijde van de Canterlandseweg en tegenover de kerk (Rapportagebrief A&W 2006).

Langs de randen van het plangebied kunnen (vaste) vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn. Bovendien is het mogelijk dat in de huidige gebouwen (de kerk en een kleiner gebouw op de begraafplaats) verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Ook kunnen bomen langs de randen van het plangebied holtes bevatten, die voor een beperkt aantal soorten geschikt kunnen zijn als verblijfplaatsen. Op de locatie waar de doorgang wordt gemaakt vanuit de huidige begraafplaats naar de uitbreiding op het weideperceel, zijn geen bomen met holtes aangetroffen.

Vogels

De bescherming van vogels is vooral gebaseerd op de bescherming van vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste soorten zijn dit de nestplaatsen die alleen tijdens de broedperiode in gebruik zijn. Binnen en nabij het plangebied kunnen nesten aanwezig zijn van verscheidene broedvogelsoorten, zoals Houtduif, Merel, Winterkoning, Roodborst en Vink. Dergelijke nesten kunnen ook worden aangetroffen in de beplanting rond de huidige begraafplaats.

In de grotere bomen langs de begraafplaats kunnen holtes aanwezig zijn, die bijvoorbeeld nesten van spechten bevatten. Bovendien kunnen in die bomen nesten aanwezig zijn van roofvogels en/of uilen. Spechten en veel roofvogels en uilen gebruiken dergelijke nestplaatsen het gehele jaar, waardoor er sprake is van een jaarronde bescherming volgens de Flora- en faunawet. Op de locatie waar de doorgang wordt gemaakt vanuit de huidige begraafplaats naar de uitbreiding op het weideperceel, zijn geen bomen met holtes aangetroffen en waren evenmin horsten aanwezig.

Beoordeling volgens de Natuurbeschermingswet

Er is een relatief grote afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied de Groote Wielen. Bovendien heeft de verstoring door de beoogde herinrichting een zeer beperkte uitstraling. Daardoor worden binnen het Natura 2000-gebied de aangewezen natuurwaarden (zoals de aangewezen habitattypen) niet verstoord door de uitvoering van het herinrichtingsplan.

De aangewezen soorten van de Groote Wielen kunnen ook buiten de gebiedsgrenzen voorkomen en zijn middels de externe werking van de bescherming ook daar beschermd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de aangewezen vogelsoorten die binnen de Groote Wielen rusten, maar daarbuiten gebruik kunnen maken van de omliggende weidegebieden, bijvoorbeeld om te foerageren. De weidegebieden rond het plangebied, inclusief het deel dat voor de uitbreiding van de begraafplaats wordt gebruikt, zijn echter niet geschikt voor de betreffende soorten en deze soorten zullen daar dus niet worden aangetroffen. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat de beoogde herinrichting geen negatieve effecten heeft op deze vogelsoorten.

Ook Meervleermuis is een aangewezen soort die zowel binnen als buiten de Groote Wielen voorkomt. Zo heeft ons bureau de aanwezigheid vastgesteld van een

kraamkolonie van deze soort in Roodkerk en ligt er een vliegroute via de Murk / het Ouddeel. In de directe omgeving van het plangebied liggen geen watergangen die geschikt zijn als vliegroutes voor Meervleermuis. Bovendien zijn de effecten van de beoogde herinrichting niet van dien aard dat vliegroutes van vleermuizen worden verstoord. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat de beoogde herinrichting geen negatieve invloed heeft op Meervleermuizen, dus ook niet op exemplaren die ecologisch gerelateerd zijn aan de Groote Wielen.

Er kan worden aangenomen dat Bittervoorn en Noordse woelmuis niet binnen of nabij het plangebied voorkomen. Daarom zal de beoogde herinrichting geen negatieve effecten hebben op deze soorten.

Op grond van bovenstaande redeneringen kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van conflicten met de Natuurbeschermingswet die zouden ontstaan bij de uitvoering van het herinrichtingsplan.

Beoordeling volgens overige vormen van gebiedsbescherming

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen negatieve effecten het dichtstbijzijnde PEHS-gebied de Groote Wielen. Daardoor is het herinrichtingsplan niet in conflict met de regelgeving betreffende de PEHS. De beoogde herinrichting veroorzaakt evenmin conflicten met overige vormen van gebiedsbescherming, zoals de provinciale regelgeving betreffende ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

Beoordeling volgens de Flora- en faunawet

Licht beschermde soorten

De beoogde herinrichting veroorzaakt mogelijk een tijdelijke verstoring van soorten die behoren tot de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Voor dergelijke soorten geldt bij ruimtelijke projecten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Bovendien is het plangebied na voltooiing van de werkzaamheden naar verwachting weer geschikt voor deze soorten. Om deze redenen veroorzaken de werkzaamheden geen conflict met deze wet ten aanzien van licht beschermde soorten.

Middelzwaar beschermde soorten

Er worden geen middelzwaar beschermde soorten in het plangebied verwacht, mogelijk met uitzondering van Kleine modderkruiper en Steenmarter.

Kleine modderkruiper

Kleine modderkruiper, die mogelijk in de huidige sloot binnen het plangebied voorkomt, zal door de beoogde herinrichting negatieve effecten kunnen ondervinden. Er kan een tijdelijke en plaatselijke verstoring optreden tijdens het plaatsen van de brug over de sloot en tijdens de aansluiting van de nieuw te graven watergang op de bestaande sloot. Wanneer deze werkzaamheden echter zodanig worden uitgevoerd, dat het (mogelijke) leefgebied van deze soort wordt gespaard, veroorzaakt de beoogde herinrichting geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van Kleine modderkruiper. Die werkwijze is in deze rapportagebrief opgenomen onder de kop Aanbevelingen.

Indien het niet mogelijk is om volgens de aanbevelingen te werken, dient met nader visonderzoek te worden aangetoond of Kleine modderkruiper aanwezig is. Bij gebleken

aanwezigheid moet daarna bij LNV ontheffing worden aangevraagd voor de betreffende verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet.

Steenmarter

Wanneer Steenmarter in de omgeving van het plangebied een verblijfplaats heeft en het plangebied gebruikt als een deel van het foerageergebied, kunnen de beoogde werkzaamheden een tijdelijke verstoring veroorzaken van dit foerageergebied veroorzaken. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar. Daarom kan ervan worden uitgegaan dat de beoogde herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaakt ten aanzien van deze soort.

Zwaar beschermde soorten

Er worden geen zwaar beschermde soorten in het plangebied verwacht, met uitzondering van vleermuizen en mogelijk Dassen.

Dassen

Eventueel aanwezige Dassen zullen tijdens de uitvoering van werkzaamheden het plangebied mogelijk niet als foerageergebied kunnen gebruiken, maar daarna weer wel. Bovendien biedt de omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied. Daarom veroorzaakt de beoogde herinrichting nauwelijks of geen negatieve effecten op deze soort en treedt er ten aanzien van Dassen geen conflict op met de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

De beoogde herinrichting veroorzaakt tijdens en na voltooiing van de werkzaamheden geen toename van het aantal lichtbronnen. Daardoor zal er geen sprake zijn van een toename van de lichtverstoring van vleermuizen.

Er worden geen gebouwen afgebroken en geen bomen verwijderd die holtes met eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen bevatten. Daardoor hebben de beoogde werkzaamheden geen invloed op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

De onderbreking in de beplanting, die nodig is voor de toegang tot de beoogde uitbreiding van de begraafplaats, zal geen invloed hebben op mogelijke vliegroutes van vleermuizen.

De beoogde herinrichting zal geen noemenswaardige invloed hebben op de huidige kwaliteit van het plangebied als mogelijk foerageergebied van vleermuizen. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied ruim voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar.

Om deze redenen kan ervan worden uitgegaan dat de beoogde herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaakt ten aanzien van vleermuizen.

Vogels

De beoogde herinrichting kan broedende vogels en hun nesten verstoren, wanneer de werkzaamheden worden gestart binnen de broedperiode van vogels. Het gaat hier alleen om soorten die gedurende de broedperiode (die ligt tussen half maart en half juli)

gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Er treedt geen verstoring op van soorten met nestplaatsen die jaarrond zijn beschermd.

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits er wordt voorkomen dat de broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Dit is mogelijk door de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

Conclusie

De beoogde uitbreiding van de begraafplaats aan de Canterlandseweg veroorzaakt geen conflicten met de natuurwetgeving, mits er wordt voldaan aan onderstaande voorwaarden:

- De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd, dat verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen. Dit is uitvoerbaar door de werkzaamheden niet binnen de broedperiode (van half maart tot half juli) te starten.
- De werkzaamheden aan de sloot worden zodanig uitgevoerd, dat het leefgebied van de mogelijk aanwezige Kleine modderkruipers niet wordt verstoord (zie Aanbevelingen).

Aanbevelingen

In verband met de mogelijke aanwezigheid van Kleine modderkruiper kunnen de werkzaamheden aan de sloot worden uitgevoerd volgens een door LNV goedgekeurde gedragscode, zoals de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen (november 2005). Dat betekent onder andere dat rekening moet worden gehouden met de voortplantingsperiode (van maart tot half juli) en de overwinteringsperiode (van oktober tot maart) van Kleine modderkruiper. De werkzaamheden mogen dan niet worden uitgevoerd binnen deze kwetsbare perioden. Indien hieraan wordt voldaan, is er geen nader visonderzoek nodig en hoeft er geen ontheffing voor de verstoring van Kleine modderkruiper te worden aangevraagd.

De aanleg van de brug kan echter zodanig plaatsvinden, dat er nauwelijks of geen werkzaamheden nodig zijn in de sloot, zodat er geen verstoring optreedt van mogelijk aanwezige Kleine modderkruipers. Zo kunnen de dragende constructies niet in de sloot, maar op beide oevers worden aangelegd. In dat geval is er geen sprake van negatieve effecten op het leefgebied van Kleine modderkruiper die het gevolg zijn van de aanleg van de brug. Er hoeft dan ook niet volgens een gedragscode te worden gewerkt.

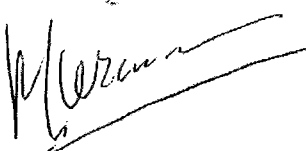
Ook kunnen negatieve effecten worden voorkomen die verband houden met de aanleg van nieuwe slootdelen. Dit is mogelijk door de aansluiting van de huidige sloot op de nieuw te graven slootdelen aan de oost- en zuidzijde van het uitbreidingsdeel pas te realiseren nadat de nieuwe slootdelen zijn gegraven en water bevatten. Wanneer daarna de tussenliggende grond wordt verwijderd, zal voldoende zijn voorkomen dat de huidige sloot leegloopt in de nieuwe slootdelen en daardoor ongeschikt wordt voor Kleine modderkruiper. Er hoeft dan ook niet volgens een gedragscode te worden gewerkt.

Tot slot

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben ingelicht. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met ons bureau.

Met vriendelijke groet,

Pieter Blezenaar

Foto 1.

Het middenpad en de oostelijke begrenzing van de huidige begraafplaats. Op deze plaats wordt een doorbraak door de grensbeplanting gemaakt, zodat via een brug over de daarachter gelegen sloot het uitbreidingsdeel bereikbaar zal zijn (foto: A&W).

Foto 2.

Het landbouwperceel waarin de uitbreiding van de begraafplaats is voorzien. Op de achtergrond ligt de grensbeplanting van de huidige begraafplaats. In het midden daarvan wordt de toegang tot het uitbreidingsdeel gerealiseerd (foto: A&W).

Literatuur

- Brenninkmeijer, A., R.M.G. van der Hut & M. Koopmans 2008. Verspreiding van beschermde vissoorten in Fryslân. A&W-rapport 1029. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Rapportagebrief A&W 2006. 896vlg/06v2/JO, d.d. 17 juli 2006. Vleermuisonderzoek planlocatie Canterlandseweg te Gytsjerk. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
- Vos, S. (redactie) 2007. Werkatlas Zoogdieren in Fryslân – verspreiding 1990-2006. Provincie Fryslân, Leeuwarden.

Websites

Provincie Fryslân: Digitale Natuuratlas, EHS, Ganzenfoerageergebied
 RAVON: amfibieën, reptielen, vissen
 Ministerie van LNV: Natura 2000-gebieden, gedragscodes